KURYER LITEWSKI

ROSSYA

S. PETERSBURG VS. 6 lutego. Otrzymuią wyższy stopień, którzy się dystyngwowali w bitwach z nieprzyiacielem stoczonych podczas kampanii ter. Swity Major Stawrakow; od armii Major Galatei i Trubecki; Czernihowskiego półku dragonii Stabs Kapitan Prendl; Mariupolskiego huzarów Audytor Miłowski. Kijowskiego grenadyerów Podchorążowie: Łukaszewicz, Szuwałow, Alexandrowicz, Nikanow, Raszewski, Rekszyński. Azowskiego muszkietyerów portepée Chorążowie: Grzybowski, Peicz; podchorążowie: Derażyński, Pośnikow, Jzdebski, Perekładowski. Podolskiego muszkietyerów portepée Chorąży Trubczeninow, podchorąży Tulinski. Apszerońskiego muszkietzerów portepée Chorążowie: Huliakow, Ewreinow, Tulaiew, Protopopow. Smoleńskiego muszkietyerów: Puciata, Jlin, Gosławski. Jarosławskiego muszkietyerów: Kusterski. Twerskiego dragonii: Wożyński, Kantorow, Zibin, Kozłowski, Matkowski, Wołżyński 2. Butyrskiego muszkietyerów: Jzmayłow. Halickiego muszkietyerów: Bubnow, Kufaiew, Andreiew, Wołkow. 5 strzelców Kurkowski. 6 strzelców: Dombrowski, Zagurski, Grzymałła, Koziegradzki, Bułharynowie 1 i 2, Sawostianow, Eszin, Minuczyc, Krukowski, Bebrzycki, Dołombowski, Lisicki, Sałaminow, Maliszewski, Siemaszko, Pruszak, Bieniewski, Bielewicz; 8 strzelców. Reszkiewicz, Mombeli; świtv Monarszey Gudowicz, 1 batalionu konney artylleryi Hofmeisterski. Pawłohradzkiego półku huzarów, Wątrobka, Trzebiński, Grotowski, Panczulidzew, Szechowski, Mariupolskiego huzarów Sołtan 3, Klewcow, Piatnicki, Rezanow, Besarabski, Snarski, Zborowicki.

GM. De Gervais pozwolono z dziećmi swoiemi przyiąć wieczne poddaństwo w Rossyi, i dyploma na Szlachecką dostoyność wydać kazano. U dworu naznaczona 2 tygodniowa żałoba po zmarłym X. Duńskim Fryderyku.

Za naywyższym rozkazem Minister sprawiedliwości X. Łopuchin donosi był. woysk Poll. Rotmistrzowi Ant. Roubie skarżącemu się na Wileńską izbę skarbową, która od niego domaga się opłaty 936 rubli, które wybrawszy od obywatelów nie wniosł do kassy Wiłkomirskiey, gdy był Assessorem niższego Sądu ziemskiego: ieżeli sądzi, że pretensya iest niesłuszną, może zanieść skargę porządkiem ustanowionym, do Senatu. Minister sprawiedliwości nie ma prawa odmieniać wyroków w iurysdykcyach zapadłych.

AUSTRYA.

WIEDEN 8 lutego. Cesarz ogłaszaiąc warunki wiadome traktatu Presburgskiego, wydał do poddaństwa odezwę osnowy nast. Przywróciłem pokoy Monarchii. Chęci moie zgodziły się z powszechném narodu życzeniem. Nie kładłem nadziei w zmianie losu woiennego, ażebym prędzey oddalił od narodu niebezpieczeństwo i klęski, iakich doznawały prowincye, sama nawet stolica. Ofiary nasze są wielkie, drogo sercu oycowskiemu kosztowały. Lecz ponieważ przybliżyć miały dobro, spokoyność, i szczęście ludu wiernego, chętnie spełniłem wszystkie. Ta spodziewana szczęśliwość i dobro wasze, niech będzie iedyną dla mnie nadgrodą. Pomyślność poddanych moią będzie, ich szczęście moią pociechą. Tey chwały pragnę iedyney, ażebym oycem był narodu, który wiernością, przywiązaniem do tronu i oyczyzny, żadnemu z narodów pierszeństwa nie da. Ta wierność niewzruszona szacunek i poważenie wymusiła na nieprzyiacielu; w sercu moiém wyryła pamiątkę, którey zatrzeć czas nie zdoła. Rozrzewniony powróciłem do stolicy; iestem w śród życzliwych iey mieszkańców, zatrudniam się obowiązkami panuiącego zwyczaynemi.

Głębokie rany woyna Monarchii zadała; czasu dobrodzieystwem zgoione być mogą; czas pamięć zagładzi długiego cierpienia. Dziś powinność rządzącego większa iest i trudnieysza. Uczyni iey zadość; lecz z drugiey strony ma większe niż dawniey prawo domagać się i żądać, ażeby obywatele wszyscy z nim spólnie pracowali dla wzrostu sił kraiowych, przez rozkrzewienie oświecenia powszechnego, ożywienie przemysłu, przywrócenie kredytu. Tym sposobem stanie na dawnym stopniu znaczenia i powagi Austryacka Monarchia, z którego nigdy nie zstąpiła w okolicznościach naytrudnieyszych. Wszystkie życia moiego chwile poświęciłem dobru i miłości przywiązanego poddaństwa. Będę szczęśliwym iak Monarcha i ociec, gdy pomyślność Państwa uyrzę ugruntowaną. Póydą w zapomnienie spólne cierpienia i klęski, zostanie tylko pamięć moich ofiar, waszey wierności.

W Krakowie i okolicach znayduie się wielka liczba osob woyskowych chorobą złożonych. Obywatele tego miasta nie ustaiąc w chwalebney gorliwości, iescze na ich potrzeby summę 2 t. zł. ryń. złożyli, inni opatruią szpitale winem, octem, kaszą, innemi potrzebami. Pleban w Maminie Dziekanowicz ofiarował 250 zł. ryń. Rząd iemu oświadczył publiczną wdzięczność, w przekonaniu niewątpliwém, iż ten przykład wielu znaydzie nasladowców.

Gabinetowy Minister, W. Podkomorzy Colloredo prosił o dymissyą. Zezwalaiąc na to Cesarz, wyraził w reskrypcie, iak wysoko ceni zasługę iego; przydaiąc, iż nauczyciela, przyiaciela, dobrego sługi zapomnieć nigdy nie może. Oddaliła się razem od dworu żona Ministra, która edukowała Arcy X. córkę Franciszka 2. Wrbna wyznaczony W. Podkomorzym, na ten urząd zawczora przysięgę wykonał.

Gdy ieszcze Woyska nieprzyiacielskie u nas gościły, Cesarz do Prezydenta stanów niższey Austryi Furstenberg, dał reskrypt. Możecie, powiada, rozumieć, iż oddalony myślić nie przestaię o dobru poddaństwa. Swięte sązwiązki między Monarchą i Monarchią. Swiętszemi, ieśli być może, droższemi sercu moiemu czynicie one przez stałość i życzliwość okazaną w nayprzykrzeyszym stanie. Pamięć zachowam nieśmiertelną. Po zawartym wraz pokoiu starałem się wszystkie prowincye uwolnić od ciężaru nieprzyiacielskich kontrybucyi; czyniłem wielorakie przełożenia, nie oszczędzałem żadnych ofiar. Gdyby skarb móy był bogaty, iak Stany rozumieią, dzieliłbym wszystkie z ludem wiernym, iak czynić dawno zwykłem w szczęśliwszych okolicznościach, rozdaiąc potrzebnym i ubogim osobisty maiątek. Dziś brakuie na środkach, któreby odpowiadały naylepszey chęci. To ieszcze oświadczam, iż obowiązany iestem wspierać prowincye ogłodzone. Jakoż zatrudniam się pilnie sprowadzeniem z odległych nawet okolic żywności wszelkiey, ażeby kochane poddaństwo dawney obfitości w pokoiu kosztować zaczeło.

Stany niższey Austryi to pismo, pamiątkę miłości Monarszey do ludu swego, ogłaszaiąc, i potomności podaią.

Armia Austryacka do niezamierzonego czasu ma zostać na stopniu woiennym, poźniey Minister woienny Arcy X. Karol wyda urządzenie, iaką być powinna w czasie pokoiu. To samo rozumieć trzeba o podatkach, daninach, i wszelkich powinnościach obywatelskich.

Prawdziwa ludność kraiów ustąpionych ostatnim traktatem była iak następuie: w dzierżawach Weneckich dusz million 782 t. w Brisgau 137 t. w Ortenau 16 t. w Nellenburg 29 t. w Burgau 36 t. w Aichstadt 39 t. w Passau 39 t. w Tirolu i Hohenems 500 t. w Trident i Brixen 173 t. w Woralbergu 100 t. w Rothenfels 12 t. w Tetnang 18 t. w Lindau 6 t. Po skończoney woynie ostatniey długi publiczne domu Austryackiego nie przenoszą 800 mill. zł. ryńskich. Liczył przed woyną poddanych w całey Monarchii Franciszek 2 24 milliony 884 t.

BRYTANNIA W.

LONDYN 5 lutego. Fregata Medusa, na którey

Margrabia Cornwallis odprawił podróż do Jndyi wschodn. powróciła do Plymouth. Gdy Kapitan d. 3 listopada wychodził pod żagle z Calcutty, gruntowną nadzieię w Bengalu mieli Anglicy przywrócenia trwałego pokoiu. Scindia przestał sprzyiać Holcarowi, i skłonność pokazał do ugody z nami. Za iego przykładem póydą inni XX. i narody. Holcar własnym siłom zostawiony, opierać się będzie niedługo. Adm. Linois na morzach wschodnich dawno nie widziany, z przygórka dobrey nadziei wyszedłszy, podobno krąży pod wyspą S. Helene, szukaiąc zdobyczy.

Margrabia Cornwallis Wielkorządca w m. Wrześniu przybył do prowincyi Benares; tam bawiąc w mieście Ghezapore, gdy miał pośpieszać na obięcie główney kommendy woysk Angielskich, wpadł w gorączkę, i prędko umarł lat maiąc 67 Po nim żałobę wzieli wszyscy Anglicy znayduiący się w osadach Azyatyckich, woyskowi i cywilni. Barlow zastąpił zmarłego w rządzie naywyższym. G. Lake, zatrzymał nad woyskiem hetmaństwo. Ten w Agra znalazł armatę ogromną ze srebra i złota robioną, którey wartość przenosi 100. t. FS.

Smierć w krótkim czasie zabrała 3 nayzacnieyszych obywatelów oyczyzny naszey. Głośne światu było imie Lorda Cornwallis. W młodzienczym wieku odprawił wszystkie kampanie woyny 7 letniey w Hannowerze pod X. Ferdynandem Brunswickim. Gdy zapaliła się Amerykańska, on z wodzów naszych nayszczęśliwszy, długo porażał Jnsurgentów, podbił kilka prowincyi, i był blizkim oderwania południowych przynaymiey od związku; gdyby Washington, La Fayette, Rochambeau lądem, Adm. Grasse morzem przybyli na wstrzymanie kroków zwycięzkich, nie przymusili Margrabię do kapitulacyi w Yorck i Glocester. Posłany do Jndyi wschodn. pokonał Tippo Saiba, wydarł mu kilka prowincyi, a dla pewności podpisanego pokoiu, 2 synów dać w zakład przymusił. Gdy r. 1798. G. Humbert z Francuzkim żołnierzem wylądował do Jrlandyi, Cornwallis umiał obywatelów tego kraiu niechętnych rządowi naszemu zatrzymać w posłuszeństwie, i przywieść wodza nieprzyiacielskiego do złożenia broni.

Jak pracował gorliwie w ćwiczeniu milicyi i ochotników podczas woyny terazn. widział narod. Ostatnie życia chwile poświęcił oyczyznie. Trzeba było wodza i Administratora iuż wprawnego, na utwierdzenie potęgi naszey w Azyi. Chętnie ofiarował posługę swoią Margrabia. Smierć przerwała pracę użyteczną. Dziś Dyrektorowie kompanii w zdaniach są podzieleni, komu oddane być maią wielkorządy. Jedni na tym stopniu pragną widzieć Lorda Moira; lecz on skromnie wyznał, że interessów Jndyiskich nie zna; drudzy znaiomego Reprezentanta Francis, który się w Jndyi narodził; inni nakoniec Lorda Hobart, który był dawniey Gubernatorem w Madras. Obywatele Calcutty monument wspaniały wystawią Margrabiemu. W naszey stolicy stanie inny kosztem narodu. Dyrektorowie miesięczną żałobę wzieli.

Spor o następcę na wielkorządy Jndyiskie rozwiążą nowi Ministrowie; stało się zadość chęciom i oczekiwaniu dobrych Anglików, którzy dawno pragneli widzieć zgaszoną w Parlamentach Oppozycyą, a wybranych mężów z partyi sobie przeciwnych, u rządowego steru. Król dał Lordowi Grenville moc nieokreśloną wybierania nayzdatnieyszych do usługi publiczney. Weszli więc do Ministeryum przyiaciele Grenvilla, Foxa, Addingtona, składaiąc wszelką nieprzyiaźń dla dobra oyczyzny; listę urzędów i urzędników nowych każdey z 3 stron kładziemy.

1 Grenville został pierwszym Ministrem, który tytuł iest przywiązany do urzędu Prezydenta skarbowego. Graf Spencer Ministrem wnętrznych interessów; Windham Sekretarzem osad i departamentu woiennego; Lord Minto Prezydentem departamentu rewizyinego; Lord Temple Podskarbim woyskowym; Pigot G. Prokuratorem; Romilly G. Jnstygatorem; Lawrence Adwokatem koronnym.

2 Ze strony Foxa, Fox Ministrem interessów zagranicznych; Grey Prezydentem Admiralicyi; Adwokat Erskine Kanclerzem W. Lord Moira G. Dyrektorem artyllervi; Lord Fitzwilliam Prezydentem rady gabinetowey; Lord Petty Kanclerzem skarbowym; X. Bedford Jrlandzkim Wice Królem; Lordowie S. John i Spencer GG. Poczt Dyrektorami; Lord Derby Kanclerzem X. Lancaster; Ponsonby Kanclerzem Jrlandzkim; Grattan Kanclerzem skarbu Jrlandzkiego; Adam Kanclerzem następcy tronu X. Gallii. Sheridan Podskarbim departamentu morskiego.

3. Ze strony Addingtona: sam Lord Sidmouth został taynym pieczętarzem; Lord Hawkesbury Gubernatorem 5 portów; drugim Podskarbim woyskowym Addington; Thierney Stanu sekretarzem w Jrlandyi; Van Sittart Sekretarzem skarbowym; Bond Sędzią koronnym. Lord Ellenborough taynym Kosyliarzem w radzie gabinetowey.

Tym sposobem widziemy na pierwszych urzędach ze strony Grenvilla osob 8; ze strony Foxa osob 14; ze strony Addingtona osob 7. X. d' Yorck zostawiony przy naywyższém dostoieństwie kommendanta woysk lądowych, z przydanemi ku pomocy Kommissarzami. Jest ieszcze kilka ważnych urzędów, które dotąd nie oddane nikomu, iako to Lordów zasiadać maiących w Kommissyi skarbowey i Admiralicyi. Lecz Prezydenci wkrótce dobiorą sobie pomocników. Już Grenville wyznaczył Elliota i Hamiltona.

Fregata Medusa nic nam pewnego nie przyniosła względem wyprawy, którą na podbicie wyspy Francuzkiey lądem i morzem dawno gotowali Admirałowie i wodzowie nasi w Jndyi wschodn. To pewna, że Linois miał zdarzoną szczęściem sposobność zadania kompanii ciosu srogiego, z którey iednak nie korzystał. D. 6 sierpnia pod 19 grad. Szer. połudn. 81 dług. spotyka flottę naszą kupiecką, zbliża się do niey, ogień otwiera, gasi po 20 minutach, uchodzi śpiesznie, dla iakiey przyczyny niewiadomo, z tylko ludzi zabiwszy na iednym z okrętów. Admirałowi Strachan dziś kazano z 4 statkami lin. pod żagle wynišć, i od brzegów Europeyskich odprowadzić daleko na głębinę kupieckie, które w znaczney liczbie pośpieszaią do obu Jndyi.

Statki przybyłe z Lisbony wiadomość przyniosły, że Adm. Collingwood poymał i do Gibraltaru zaprowadził 4 okręta Francuzkie; do iakiey eskadry należały niewiadomo. Krążąc blizko przygórka S. Vincent mógł spotkać Bresteńską, w którey znayduie się Hieronim Buonaparte na okręcie Veteran od 74 arm. Ta pewnie zmierza do wschodnich Jndyi; drugą do Amerykańskich osad pośpieszaiącą, ściga Adm. Duckworth.

Popham i G. Baird d. 18 listopada pisali do rządu z miasta Salvador w Brezylii; tu zawineła flotta dla nabrania wody i żywności potrzebney na dalszą żeglugę; bez wątpienia przygórek dobrey nadziei i wyspa Francuzka celem są wyprawy. W lądowém woysku mieliśmy chorych niewielu. Portugalczykowie dozwolili na ląd wysadzić; maią się iednak na ostrożności; milicyą uzbroiono. Popham zbliżaiąc się do brzegów Brezylii, wytrzymał srogą nawalność, w którey zgineły 2 okręta przewozowe, lud wyratowano.

Ministrowie dawnieysi przed ustąpieniem z urzędu, kilka ważnych propozycyi podali do roztrząsania Parlamentowi. Za ich radą uchwaliła naprzód izba niższa, żebyśmy w r. 1806 utrzymali 120 t. maytków i żołnierza morskiego na flotcie, która liczba chociaż nie wystarczy do uzbroienia tysiąca statków woiennych, ile dziś zapewne liczy Brytannia W. dostateczną będzie iednak do pokonania 3 Mocarstw zprzymierzonych. Gdy zaś byli Ministrowie nie mogli wygotować i pokazać proiektu obeymuiącego skarbowe potrzeby na rok cały, pokazali tymczasowy; przeto izba niższa na utrzymanie 135 t. żołnierza lądowego w 3 Królestwach przez 3 mieś. naznaczyła million 193 t. FS. 505 t. na woysko broniące osad naszych, 648 t. na utrzymanie milicyi. O potrzebach flotty nic ieszcze nie postanowiono.

Po ułatwieniu tey trudności, Reprezentant Lascelles podniosł swóy wniosek, ażeby zwłoki zmarłego Pitta mogły być złożone uroczystym obrządkiem w kościele Westminsterskim, gdzie ma być mężowi zasłużonemu w oyczyźnie postawiony monument wspaniały; Król na to koszt łożyć będzie, który poźniey wróci skarbowi iego Parlament. Tu powstały przeciwne głosy. Przyiaciele Ministra uwielbiali z podziwieniem talenta i pracę iego, 20 letnie rządy z pożytkiem i chwałą narodu, tak dalece, że Pitt umieraiąc mógł o Anglii powiedzieć, co August o Rzymie: Kamienny znalazłem, zostawuię marmurowy. Porównywali dzieła synowskie z oycowskiemi, wnosząc że do równey nadgrody prawo nabył.

Przeciwnie Oppozycya dowodziła, że Pitt w obrótach i czynnościach skarbowych doskonały i naśladowania godzien, szczęśliwym nie był w interessach politycznych. Na grobie oyca iego Chatam z wdzięcznością Anglicy napisali prawdziwie: iż Francyą poniżył, oyczy-

znę wywyższył. Pozwoliwszy, że Anglia, pod Administracyą Pitta, po Amerykańskiey woynie nową postać wzięła; że iey słońce nie zapadło na wieki, iak w r. 1783 lękali się obywatele pełni rozpaczy; wyznać iednak trzeba, że syn nieprzyiaciela nie poniżył iak ociec na woynie r. 1755 zaczętey na morzu i lądzie. Tego zdania był między innemi Fox i Windham. Przyszło nakoniec do zbierania głosów; przemogła prawda, sprawiedliwość, wdzięczność; 258 Reprezentantów prosiło Króla o pogrzeb uroczysty i wystawienie monumentu; Oppozycya 89 tylko liczyła.

Wkrótce potém inny Reprezentant, Catwright, prosił, ażeby Parlament zapłacił długi Ministra zmarłego. Żył, iak wiadomo nayskromniey; prezydencya skarbowa nie czyni nad 5 t. FS. Kanclerstwo 1600. Gubernatorem 5 portów kilko laty przed śmiercią został. Do urzędu pierwszego Ministra przywiązane są wydatki 10 t. FS. przenoszące. Pitt z familii bogatym nie był, i zostawił długu 40 t. FS. Radzili niektórzy nieobciążać skarbu tym wydatkiem, gdy tak wiele iest nieuchronnych; lepiey byłoby przyiaciołom prywatną składkę uczynić. Odpowiedź łatwa; Pitt r. 1788 nie przyiął ofiarowanych iemu od przyiacioł 100 t. FS. Przyzwoiciey będzie, gdy Parlament opłacaiąc dług miły, da dowod, iak miła i droga iest narodowi pamiątka cnot i zasług zmarłego Ministra. Przychyliła się do tych uwag izba iednomyslnie, rozkazuiąc wydać 40. t. FS. na zapłacenie wspomnionych długów.

Powstał zatém Castlereagh, i w długiey mowie okazał świetność zasług Nelsona, wyliczaiąc zwycięztwa iego w Abukir, pod Coppenhagą, w Trafalgar. Ostatnie w skutkach swoich nayważnieysze, całą flottę nieprzyiacioł niszcząc i nadzieie, Anglikom dało niezaprzeczone pierszeństwo na morzu. Upadek zwycięzcy zasmuca narod; lecz iego przykłady mocne są utworzyć naśladowców. Ażeby zaś pamięć bohatyrskich czynów nieśmiertelną została, Parlament prosić będzie Króla: 1 ażeby kosztem publicznym wystawić kazał w kościele S. Pawła monument wspaniały Nelsonowi. 2. Ażeby pozostałey wdowie tego rycerza wyznaczył pensyą dożywotnią 2 t. FS. 3. Ażeby godnemu zastępcy Nelsona dał pensyą 2 t. FS. którą po zeyściu Lorda Collingwood 2 iego potomków odbierać powinni do zgonu. 4. Ażeby Admirałowi Strachan, który 4 okręta Francuzkie z Trafalgar uchodzące poymał niedaleko przygórka Ortegal, dano pensyą dożywotnią tysiąc FS. 5. Naostatek, ażeby Król za summę nie przenoszącą 200 t. FS. kupił dobra ziemskie, które prawem dziedzicznem, imieniem wdzięcznego narodu, będą nadane dziedzicowi i następcom nieodżałowanego Nelsona.

Nikt w izbie nie sprzeciwił się propozycyi Ministra; wszyscy owszem głośno pochwalili. Prozbę natychmiast przesłano do Króla, od którego wkrótce odpowiedź przyszła, że na wystawienie Monumentu, pensye dla Lordowey Nelson, Adm. Collingwood i Strachan zgadza się chętnie; lecz nabycie dóbr dla dziedziców imienia Nelsona potrzebuie czasu. Co usłyszawszy izba niższa zaleca Oratorowi swoiemu, ażeby iey imieniem pisał do A. Collingwood, Northesk, Strachan dziękuiąc za męztwo okazane w zdarzeniach dla narodu nayważnieyszych. Nadto ieszcze uchwalił Parlament, ażeby Officyerom i maytkom ze skarbu publicznego płacono za wszystkie okręta w 2 bitwach pomienionych zdobyte, iakby wszystkie w całości do portow Angielskich sprowadzone były; chociaż z 25 wziętych pod Trafalgar i Ortegal, Strachan 4, tyleż ocalił Collingwood, inne zatoneły w rozprawie, albo kilku d. nast. zniszczone zostały. Urzędnicy Londynu, Kapitanowi Hardy zaufanemu Nelsona przyiacielowi, na którego ręku skonał bohatyr, prawo obywatelskie i szpadę 100 FS. wartuiącą dziś ofiaro wali.

D. 28 stycznia za rozkazem Królewskim w izbie wyższey Mulgrave, Castlereagh w niższey złożyli papiery ściągaiące się do traktatów zawartych w r. 1805 z Mocarstwami zprzymierzonemi. Zamiarem było Monarchy naszego: Hannower, Hollandyą, Szwaycary, Neapol, Włochy całe oswobodzić; Królowi Sardyńskiemu państwo przywrócić utracone i rozszerzyć; trwały pokóy ugruntować w Europie, grożące niebezpieczeństwa odwrócić, i taką zrobić równowagę, którąby wszystkich narodów prawa, udzielność, niepodległość od wszelkiey przemocy i niesłuszney napaści zasłaniała.

Czytali Ministrowie traktaty pomienione w różnych czasach i mieyscach zawarte, których warunki główne i oddzielne obeymuią: obowiązki przyięte nawzaiem od Mocarstw zprzymierzonych, liczbę żołnierzy stanąć maiących pod bronią, ogółem 500 t. czas zgromadzenia onych; posiłki które Brytannia W. dawać miała; słowem cokolwiek doyrzała roztropność czynić radziła na dobro powszechne. Królowi Szwedzkiemu dano summę 60 t. FS. na opatrzenie twierdzy Stralsund, gdzie Gustaw Adolf pozwalał Anglikom skład utrzymywać towarów swoich.

To wszystko Parlament słyszał ieszcze przed zmianą Ministrów. Dawnieysi po przeczytaniu pism wspomnionych oświadczyli, że spodziewaią się nieomylnie być usprawiedliwionemi przez następców, gdy dobrze poznaią okoliczności trudne czasu dzisieyszego. Wiadomo, że Fox z przyiaciołami pokoy doradzał statecznie. Gdy więc wszedł do rządu, podniosły się wnet papiery; nie ieden albowiem rozumiał; że starać się zacznie o ugodę. Lecz on miał oświadczyć, iż w położeniu ter. pokóy z Mocarstwami nieprzyiaznemi iest niepodobny. Wyświecą się lepiey zamiary iego i Grenvilla, gdy ukażą izbie niższey proiekta skarbowe i potrzeby departamentów morskiego i woiennego na rok zaczęty.

Słychać, że Collingwood wysłał z pod Cadix Adm. Lowis na ściganie Francuzkiey eskadry, która u brzegów Portugalskich widziana niedawno, płynie iak wnosiemy, do Indyi wschod. Burze uspokoiły się nieco na morzu naszém; Cornwallis pod Brestem krąży; na zmocnienie iego Thornborough okrętów kilka z Plymouth wyprowadził.

Statek Amerykański z New Yorck przybyły doniosł, że Kongres ziednoczonych stanów na ostatniém posiedzeniu prawo napisał, znoszące handel niewolników. Od d. 1 stycznia r. 1808 nie będzie wolno kupcom narodowym i zagranicznym kupionych w Afryce Murzynów sprowadzać do portów RP. i przedawać, ażeby nie pomnożyła się nad miarę liczba ludzi podeyrzanych w kraiu. Rozumieią niektórzy, że Reprezentant Wilberforce wkrótce prosić ma w Parlamencie, o wyznaczenie d. ostatniego, w którym ten handel porzucić Anglicy powinni.

Zawczora umarł w stolicy naszey Aldermann Shinner. W młodości swoiey był ubogi. Statek, nauka, talenta, praca doprowadziły tego człowieka do niezmierzonych dostatków. Był u ziomków poważany; przed kilko laty piastował dostoyny urząd Maira Londynu. Dziś izba niższa uchwaliła podać prozbę Królowi, ażeby obok monumentu Nelsona wystawić 2 inne rozkazał Kapitanom okrętowym Duff i Cooke, którzy w pamiętney bitwie Trafalgar mężnie walcząc życie utracili. Monarcha uchwałę Parlamentu wykonać przyrzekł. Z drugiey strony urząd miasta Londynu kazał postawić chwalebną pamiątkę Pittowi w Guildhal.

Irlandczykowie znayduiący się w stolicy naszey, widząc wprowadzonych do Ministeryum ziomków swoich, Petty, Grattan; X. Bedford Wice Królem swoim, Foxa w radzie Monarszey, powzieli niepłonną nadzieię, że los ich oyczyzny będzie osłodzony. Co rozumieć się nie ma o wskrzeszeniu Dublińskiego Parlamentu, ani też o zniesieniu Unii; owszem ten związek zmocniony być powinien, iako 2 narodom pożyteczny i potrzebny. Reprezentant Fitzgerald radził izbie niższey, ażeby kazała zpisać dokładnie ludność pomienionego Królestwa, i wprowadzić odtąd porządne zapisywanie narodzonych i umarłych. Uznała potrzebę izba, i stosowny do prawa proiekt kazała wygotować.

Od flotty naszey, która krąży blizko brzegów Francyi północnych, Admiralicya rapport odbiera, iż woyska nieprzyiacielskie w m. Wrześniu z obozów Boulogne, Montreuil, Calais, Dunquerque wyprowadzone, teraz powracać zaczynaią na dawne stanowisko, i w kilku mieyscach rozbiły namioty.

Wszyscy Ministrowie nowi przysięgę na urząd wykonali: Przed ustąpieniem z niego Castlereagh miał ostatnią mowę w izbie niższey, w którey obszernie wyliczywszy zasługi zmarłego Indyi Wielkorządcy Margrabiego Cornwallis, radził wystawić iemu pamiątkę w Kościele S. Pawła kosztem publicznym. Zgodziła się na to izba iednomyślnym okrzykiem; prozbę nie mieszkaiąc do Króla posłano.

Fregata Medusa tę między innemi wiadomość z Indyi wschodn: przyniosła, iż biorąc szturmem nieprzyiacielskie miasta, Anamadagar i Assay, woysko dokazuiące pod hetmaństwem G. Lake, w iedném i drugiém zdobycz niezmierną znalazło, która w gotowiźnie samey wynosi 400 t. laków rupii.

Następca tronu częste rozmowy miewa z oycem Kró-

lem; nie tayno narodowi, że ten X. przy dzisieyszych Ministrach mieć może wpływ znaczny do interessów rządowych. Regent Portugalski X. Brezylii, o którego chorobie donoszono niedawno, zdrów iest zupełnie.

Ze wsi gdzie umarł, zwłoki Pitta przeniesione do stolicy, spoczywać maią w Westminterze, do czasu przeznaczonego na pogrzeb uroczysty. Po otworzeniu ciała, omyłkę swoią lekarze postrzedz mieli w leczeniu popełnioną; nie podagra, lecz wątroby zepsuie zgon przyśpieszyło Ministrowi.

Przeszła Admiralicya skryte w portach przygotowania czyniła na zniszczenie flottylli; użyie dawnych, wynaydzie inne środki rząd nowy dla dopięcia celu. Między innemi w porcie Woolwich czynione być maią doświadczenia z ogniem od Greków nazwanym, którego, iak świadczą dzieie, woda ugasić nie mogła.

W ostatnim rapporcie doniosł Adm: Collingwood, że do Cadix odesłał Hiszpanów poymanych w Trafalgar, 210 Officyerów, 4589 maytków i żołnierzy; Francuzkich ieńców odprowadzonych do Anglii i Gibraltaru liczba ieszcze nie wiedoma. Garnizon tey twierdzy dobrowolnie złożył 500 FS. na monument Nelsonowi, który ma stanąć tamże na skale naywyższey.

Znaiomy Lallemant, iak świadczą żeglarze nasi, raz ieszcze opuściwszy Rochefort znayduie się na morzu i poymał statek pocztarski wchodniey kompanii, Belle: Zmarły Cornwallis był rządcą wieży Londyńskiey, i Szefem 33 piechoty regimentu. Pierwszy urząd po nim otrzymał G. Lake, drugi Margrabia Wellesley. W Dover, Deal. Ramsgate X. d' Yorck budy stawiać kazał, na przyięcie woyska powracaiącego z Hannoweru.

FRANCYA.

Paryż 4 Lutego. Przez Lisbonę wiadomość odbieramy, że w m. Listopadzie flotta Angielska 80 statków przewozowych licząca, niespodzianie zbliżyła się do brzegów Brezylii. Kommendant Popham wysłał do portu S. Salvador korwetę z listem do Gubernatora, w którym wyraził, że po długiey żegludze, dalszą podróż maiąc przed sobą, spoczynku potrzebuie, żywności i wody świeżey. Portugalczykowie uyrzeli wkrótce zbliżaiącą się flottę, która kotwicę u brzegu rzuciła. Popham otrzymał bez trudności o co prosił; nie pozwolono mu iednak wylądować woyska, którego 10 t. prowadzi do Indyi wschodn. Mogą Anglicy codzień występować z okrętów w liczbie 400 bez broni. Chorych żołnierzy w tak wielkiém mnóstwie nie było nad 100, dla tych lazaret na brzegu postawiono. Ta flotta niemieszkaiąc ma pośpieszyć do przygorka dobrey nadziei, albo też uderzy na Hiszpańskie osady w Plata. Słychać, że Popham w S. Salvador nowych instrukcyi od rządu swoiego czekać postanowił.

Nierzetelne były powieści o wyieździe z naszey stolicy Margrabiego de Gallo, i przybyciu do niey Marsz. Berthier; pierwszy nas opuścił nazaiutrz za powrótem z Niemiec Napoleona, drugi zostać na prawym brzegu Renu kommendant naywyższy armii wielką zwaney. Hiszpańskich woysk dywizya przebywszy Pireneyskie góry wkroczyła do granic Francuzkich, 2 półki znayduią się w Perpignan z ochotnikow Catalońskich złożone; wątpiemy iednak, aby do Florencyi ciągnąć miały, chociaż na ich przyięcie wszelka iest gotowość. Minister interessów wnętrznych we Włoszech Felici złożył swóy urząd; na mieyscu iego wyznaczony Konsyliarz stanu Breine. Officyerowie Liguryiscy korpusu artylleryii Jnżenierów, w armii naszey są umieszczeni.

W Departamencie Lot i Garonne umarł starzec lat 108 liczący; w przeciągu życia tak długiego nigdy nie chorował, do zgonu zawsze wesoł i przytomny.

O rozruchach niedawno powstałych i uśmierzonych w Liguryi, Parmie, Placencyi mamy teraz dokładną wiadomość. Niebezpieczeństwo groźnieysze było, niżeliśmy rozumieli; nie obeszło się nawet bez krwi rozlania. O wszystkiém co się stało, dokładnie donosi Lebrun z Genui. D. 1 grudnia powstał rozruch w S. Giovanni; zgromadzili sie na to mieysce obywatele okolicżni z Salsomaggiore, Vigoleno, Lugagnano, Arquata; do których wkrótce przybyli w znaczney liczbie mieszkańce Departamentu Appeninu. Spodziewał się Administrator Moreau z łatwością pokóy przywrócić; lecz w nadzieiach omylony, d. 1 Stycznia wysłał przeciw rokoszanom gensdarmów dywizyą; drugą Lebrun z Genui na pomoc, i 3 regiment lekkiey piechoty.

Kommendant Vivien przesyła do malkontentów amnestyą rządową; wzgardzona. Ufaiąc liczbie swoiey obledz postanowili zamek Bardi. Tu iuż walczyć trzeba było, regularny żołnierz odniosł zwycięztwo; wielu obu-stron poległo, więcey ranionych i ieńców. Ztąd woysko zmierza do Borgotaro. Ustępuie gmin w górcha szukaiąc schronienia; kilkadziesiąt w rzece Taro utonelo. D. 4 Stycznia przybywa z Genui posiłek. Wezwano powtóre ludzi niespokoynych do złożenia broni. Posłańcami byli ieńce wolnością obdarzeni, Widok ten i odezwa nic nie sprawiły. Gdy więc upłynoł d, 10 przez kommendanta naznaczony rokoszanom do poddania się rządowi; rusza woysko, i wkracza do Pietra, gdzie buntu było siedlisko.

Z domów i dachów strzelano do podchodzących Francuzów; którzy kilka mieszkań zapalili w szturmie. Z tąd gmin wyparty, zgromadził się pod Lugagnano, do którego mieysca gdy niemieszkaiąc zbliżili się żołnierze, uyrzeli nadspodzianie tłumy przeciwników uszykowane do boiu. Do tego iednak nie przyszło. Jeden z dowodzców rokoszu wystąpiwszy przed czoło, kapelusz trzymaiąc w ręce, prosił o pokóy. Vivien rozkazuie broń złożyć. Nie dowierzali słowu iego; wysłał Officyera z namową; nie słuchali. Trzeba było raz ieszcze krew przelewać. Po krótkim odporze rozbiegli się wszyscy w górach niedostępnych samych tylko naczelników, na boiowisku zostawuiąc, których poymano.

Po zwycięztwie Francuzi wkraczaią do Lugagnano. W tém mieyscu Vivien od rozproszonych rokoszanów odebrał poselstwo i prozbę, ażeby się im godziło bezpiecznie do domu powracać. Pozwolił na wszystko, z warunkiem złożenia broni. Jednak nie ufaiąc prędkiemu powrótowi do posłuszeństwa Lebrun i Moreau postanowili w tych okolicach zgromadzić licznieysze woysko, pod kommendą G. Pouget. Minister Włoski Pino przybył do Parmy, zwiastuiąc nowy posiłek. Biskup Placencyi listem okolnym wezwał duchownych, ażeby wchodząc w zamiary rządowe lud nakłaniali do pokoiu. Gdy się to działo w iedney stronie, w drugiey, to iest w departamencie Genui postrzeżono między ludem rozruch powstaniem grożący; mianowicie zaś w Bobbio i Voghera. O czém Lebrun uwiadomiony, posłał nayprzód do tych miast dywizyą gensdarmów. Wkrótce potem przybywa Prefekt departamentowy, czyni gotowość do obrony, żołnierza, oręż, ammunicyą z Alexandryi sprowadza. Rządca Piemontu G. Menou zwiastuie swóy przyiazd z większym posiłkiem; inne Prefekt z departamentu Marengo wysyła. W tym stanie rzecz była d. 20 stycznia.

Wczora Napoleon oglądał monument zgotowany G. Desaix, który wkrótce do grobu iego na górze S. Bernarda będzie przeniesiony. Zaczęte są roboty przy Louvre pałacu, zawieszone za Ludwika 14.

Przed kilko mieś. rząd nasz wysłał do Hiszpanii kilku Officyerów, z zaleceniem kupienia koni do stada. Przebiegli daremnie Królestwo całe, nawet Andaluzyą prowincyą, wktórey przedtym naypięknieysze były. Jeden tylko Hrabia Altamira miał dzielne, lecz nigdy nie przedawał. Officyerowie donieśli o wszystkiém G. Beurnonville posłuiącemu w Madricie, który napisał do Hrabiego z prozbą, ieśliby koni swoich zamienić nie chciał na dobre Francuzkie. Zgadł rzecz Altamira, 12 koni darował, i dar ten corocznie ponawiać przyrzekł, nic nie przyimuiąc w zamianę.

Wstolicy naszey zagęściły się choroby; umiera naywięcey osob stanu wyższego, które nie maią nad 17 do lat 20. Lekarze przypadki takie przypisuią oziębieniu pochodzącemu z powszechney dziś mody noszenia sukni zbyt lekkiey, która bynaymniey nie odpowiada zimowey porze.

RZESZA NIEMIECKA.

FRANKFOTR 4 lutego. Dziś miasta naszego urzędnicy odebrać mieli uręczenie od obcych Mocarstw, iż zachowamy niepodległość według ostatniey ustawy Ratisbońskiego seymu w r. 1803. Dziś Landgraff Hesse Darmstadt przeieżdżał tędy do Giessen. Marszałek Au, gereau u nas głowną kwaterę zakłada. W Moguncyi woda na Renie wezbrana most zepsuła z twierdzą Cassel daiący kommunikacyą; który ażeby iak nayrychley był naprawiony, wiele daliśmy robotnika.

W WILNIE W DRUKARNI XX PIAROW ROKU 1806 DNIA 17 LUTEGO VS SOBOTĘ